

Justitsministeriet

Civil- og Politiafdelingen

Kontor: Færdsels- og våbenkontoret
Sagsnr.: 2005-156-0031
Dok.: AVA40148

Besvarelse af spørgsmål nr. 5 fra Folketingets Retsudvalg vedrørende forslag til lov om ændring af våbenloven (Våbenformidling mv.) (L 133).

Spørgsmål:

”Ministeren bedes kommentere henvendelsen af 25. maj 2005 fra Dansk Industri, jf. L 133, bilag 7”

Svar:

Henvendelsen fra Dansk Industri vedrører den produktmæssige afgrænsning af våbenlovens eksportkontrolregler, jf. den foreslåede nyaffattelse af § 6, stk. 1. Produktafgrænsningen i § 6, stk. 1, gælder endvidere for lovforslagets regler om kontrol med våbenformidling, jf. den foreslåede § 7 b, og de gældende regler om transport af våben mv. mellem tredjelande, jf. våbenlovens nuværende § 7 a.

Dansk Industri anfører blandt andet, at lovforslaget ikke imødekommer Dansk Industris ønske om klare og gennemskelige regler, og at det er betænkeligt, at lovforslaget viderefører de nuværende meget brede og uklare produktkategorier med kun få ændringer. Dansk Industri nævner i den forbindelse, at Dansk Industri tidligere har foreslået, at Danmark implementerer EU's våbenliste i våbenlovens § 6 suppleret med en specificeret tillægsliste, herunder produkter omfattet af krigsmaterielloven. En sådan løsning vil efter Dansk Industris opfattelse i højere grad bringe dansk lovgivning på linje med de øvrige EU- og NATO-lande. Dansk Industri anbefaler, at der afsættes mere tid til et dybdegående arbejde omkring den produktmæssige afgrænsning.

Justitsministeriet skal i den anledning bemærke, at Justitsministeriets våbenarbejdsgruppe har behandlet spørgsmålet om den produktmæssige afgrænsning af våbeneksportkontrolordningen, jf. afsnit 3 i arbejdsgruppens rapport af 14. december 2004 (lovforslagets bilag 1). I rapportens afsnit 3.5. har arbejdsgruppen opstillet og analyseret følgende 6 mulige modeller for den fremtidige produktafgrænsning, hvoraf model 1 svarer til det fremsatte lovforslag:

- 1) Opdatering af de nuværende kategorier i våbenlovens § 6.
- 2) »Ren« anvendelse af EU's/WA's våbenliste.
- 3) EU's/WA's våbenliste og en dansk tillægsgliste.
- 4) EU's/WA's våbenliste og en bred opsamlingsbestemmelse, der omfatter alle former for militært udstyr, som ikke er omfattet af listen, f.eks. en opdateret version af § 6, jf. model 1.
- 5) EU's/WA's våbenliste og en »catch-all« klausul, der omfatter alle former for militært udstyr, som ikke er omfattet af listen, når det pågældende udstyr er beregnet for et embargobelagt land eller til anvendelse i forbindelse med masseødelæggelsesvåben.
- 6) EU's/WA's våbenliste og en bemyndigelse for myndighederne til i konkrete tilfælde at pålægge en eksportør at ansøge om udførselstilladelse.

Hovedargumentet for at vælge model 1 er, at denne model sikrer, at alle former for våben og militært udstyr til enhver tid er underlagt eksportkontrol.

Anvendes i stedet EU's/Wassenaar Arrangementets våbenliste (model 2), vil der allerede i dag være våben mv., som ikke er på listen, og som dermed frit vil kunne udføres til enhver destination, jf. afsnit 3.1.1. i arbejdsgruppens rapport. Hertil kommer, at våbentechnologien er i konstant udvikling, hvorfor der jævnligt vil opstå nye typer af våben og krigsmateriel, som ikke er omfattet af listen, før de eventuelt tilføjes i forbindelse med en listerevision.

Suppleres EU's/WA's liste med en dansk tillægsgliste (model 3) vil våben og militært udstyr uden for EU's liste kunne blive omfattet af eksportkontrolordningen ved optagelse på tillægsglisten. Også her vil der imidlertid i sagens natur gå nogen tid, fra en nye type våben mv. kommer på markedet, og til en opdatering af tillægsglisten kan foretages og træde i kraft, jf. afsnit 3.5.3 i våbenarbejdsgruppens rapport.

Jo bredere kategorier der anvendes i tillægsglisten, jo færre våben mv. vil falde uden for eksportkontrolordningen. En tillægsgliste, der – som foreslået af Dansk Industri – blandt andet indeholder krigsmateriellovens bredt formulerede produktkategorier, favner ganske bredt. Dansk Industris løsningsforslag er således nærmest en mellemting mellem model 3 og 4. Der vil imidlertid også med en sådan tillægsgliste være våben mv., som ikke rammes, blandt andet fordi krigsmateriellovens produktkategorier – i modsætning til både de gældende og de foreslåede kategorier i våbenlovens § 6, stk. 1 – hverken omfatter alle former for våben ("våben af enhver art") eller produktionsmidler til våben mv., jf. også afsnit 3.5.4. i våbenarbejdsgruppens rapport.

Justitsministeriet skal i øvrigt bemærke, at selv med en ren anvendelse af EU's/WA's våbenliste (model 2) opnås der ikke en helt entydig angivelse af, hvilke produkter der er omfattet af eksportkontrolordningen. Dette skyldes, at våbenlistens produktdefinitioner i vidt omfang ikke er entydige, men kræver nærmere fortolkning og vurdering, jf. afsnit 3.5.2. i våbenarbejdsgruppens

rapport. De berørte virksomheder kan således også med denne model være i tvivl om, hvorvidt et givent produkt er omfattet af reglerne. Denne tvivl vil selvsagt ikke blive mindre, hvis EU's/WA's våbenliste tilføjes en dansk tillægsliste med brede produktkategorier.

Fordelene for de berørte virksomheder ved anvendelse af Dansk Industris løsningsforslag i forhold til den i lovforslaget indeholdte model er således begrænsede. Samtidig indebærer Dansk Industris løsningsforslag risiko for, at våben mv., som hidtil har været – og med de i lovforslaget foreslåede bestemmelser fortsat vil være – omfattet af våbeneksportkontrolordningen, frit kan udføres.

For så vidt angår produktafgrænsningen af andre nærtstående landes eksportkontrolordninger henvises til pkt. 3.3. i lovforslagets almindelige bemærkninger, hvoraf det fremgår, at der anvendes varierende modeller i de forskellige lande.

Efter Justitsministeriets opfattelse er spørgsmålet om den produktmæssige afgrænsning af våbeneksportkontrolordningen fuldt tilstrækkeligt belyst og undersøgt ved våbenarbejdsgruppens arbejde. Det bemærkes i den forbindelse, at Dansk Industris synspunkter er indgået i arbejdsgruppens overvejelser, idet Dansk Industri dels har afgivet et skriftligt indlæg til arbejdsgruppen, jf. afsnit 3.4. i arbejdsgruppens rapport, og dels har deltaget i et af arbejdsgruppens møder, jf. rapportens afsnit 1.2.

Justitsministeriet kan i øvrigt henvide til pkt. 3 i lovforslagets almindelige bemærkninger.